

Metamorfoza tradicionalne „međimurske hiže“ u suvremenu turističku ponudu – „hiža za umjetnike“

The metamorphosis of the traditional "old Međimurje cottage" into a modern tourism product – "Cottage of Arts"

¹Jasmina Ovčar, ²Valentina Novak
¹Međimursko veleučilište u Čakovcu
Bana J. Jelačića 22a, 40000 Čakovec, Hrvatska
e-mail: ¹jovcar@mev.hr, ²valentina1139@gmail.com

Sažetak: *Prilikom izrade arhitektonskog rješenja rekonstrukcije postojećih zgrada u svrhu reanimacije postojeće "međimurske hiže", putem sanacije, adaptacije i privođenja novim funkcionalnim potrebama u skladu s novom namjenom, projektnom zadatku investitora može se pristupiti na tri različita načina:*

- 1. demontaža i rušenje svih postojećih zgrada na građevnoj parceli kako bi se oslobodio prostor za izgradnju zgrada u skladu sa suvremenom turističkom ponudom,*
- 2. izvesti radove isključivo na sanaciji postojećih zgrada ne zadirući u rekonstrukciju i adaptaciju u svrhu zadržavanja potpune autentičnosti izgradnje "međimurske hiže" i zadržavanja "duha vremena i mjesta",*
- 3. projektantski pristup koji uvažava povijesno i graditeljsko nasljeđe, ali u svrhu zadovoljavanja suvremenih funkcionalnih potreba ulazi u rekonstrukciju (sanaciju, adaptaciju i prenamjenu) postojećih zgrada prilagođavajući ih novoj funkciji u "starom ruhu", pri čemu se ne ustručava od korištenja suvremenih detalja*

Svaki projektant ima pravo i mogućnost na vlastiti kreativno-stručni pristup. Investitor kao sudionik u gradnji također diktira stav i pristup projektnom zadatku. Kao polazni parametar neizostavno je i mišljenje Konzervatorske službe. U analizi konkretnog slučaja došlo je do sinergije investitora i projektanta koja je rezultirala prihvaćanjem trećega načina pristupa rješavanju projektnog zadatka i prijedlogu arhitektonskog rješenja u skladu s takvim stavom. Rezultat takvog pristupa je prihvaćanje graditeljskoga nasljeđa u potpunosti uz

minimalne intervencije u svrhu postizanja željene funkcije koje se odnose uglavnom na dijelove zgrade koji su već sami po sebi derutni, statički neodrživi ili neprihvatljivi u pogledu dotrajalosti materijala. Duh prostora (lat. genius loci) ostaje prisutan kako u načinu na koji se tretiraju zgrade, tako i u odnosu prema okolišu koji sadrži stari bunar, "brajde" i autohtonu vegetaciju unutar parcele. Osim osobnog odabira projektanta (usklađenog sa željama investitora), odabir trećeg pristupa rezultat je i strategije održivoga razvoja te održive gradnje u kontekstu održivoga razvoja.

Ključne riječi: *arhitektonski pristup, „genius loci“, graditeljsko nasljeđe, održivost, povijesno nasljeđe, rekonstrukcija zgrade, tradicionalna „međimurska hiža“*

Abstract: *When creating the architectural solution for the reconstruction of the existing buildings for the purpose of revitalization of the existing "traditional Međimurje cottage", by their restoration and renovation, and remodelling them to a new function, the investor can access the project task in three different ways:*

- 1. dismantling and demolition of all existing buildings on the building plot to make room for the construction of the buildings in accordance with the modern tourism offer,*
- 2. perform exclusively the restoration of the existing buildings, without much interfering in the reconstruction and adaptation in order to maintain authentic design of the "traditional Međimurje cottage" as well as "the spirit of time and place".*
- 3. the approach that takes into account the historical and architectural heritage in order to meet contemporary functional needs by performing the reconstruction (restoration, renovation and redevelopment) of the existing buildings, remodelling them to a new function but preserving their traditional features, without hesitating to use modern details.*

Each designer has the right and possibility to use their own creative and professional approach. Investor as one of the participants in the construction also dictates the attitude and approach to the project task. As a starting parameter the opinion of the Conservation Service is also unavoidable. During the analysis of the particular case, the synergy of the investor and the designer resulted in the acceptance of the third approach to solving the project task. The result of this approach is the acceptance of the architectural heritage fully with minimum interventions in order to achieve the desired functions related mainly to the parts of the building that are dilapidated, statistically unsustainable and unacceptable because of the deterioration of materials. The spirit of a place (lat. Genius loci) remains present in both the way in which the building is treated as well as in relation to the environment, which includes an old well, "vine trellis" and autochthonous vegetation on the plot. Beside the personal

choice of the designer (aligned with the wishes of the investor), the selection of the third approach is the result of the strategy of sustainable development and sustainable construction in the context of sustainable development.

Key words: *architectural approach, „genius loci“, building heritage, sustainability, historical heritage, building reconstruction, traditional „old Međimurje cottage“*

1. Uvod

Na području Međimurja još uvijek se može pronaći nekolicina autohtonih „međimurskih hiža“¹. Osebjunoga su arhitektonskoga oblikovanja, minimalističkoga sklopa funkcije i konstrukcije, upotrijebljene su autentične vrste materijala, specifično su uređena dvorišta s bunarom, „brajdama“² i autohtonim ukrasnim biljem. To je kuća koja svojom jednostavnošću i skladnošću privlači pozornost ljudi na proputovanju, jednako kao i stručnih osoba iz područja graditeljstva te povijesti arhitekture i umjetnosti. Upravo zbog toga što dolazi do „izumiranja“ ove vrste kuća, postoji zanimanje za što veće uvažavanje i zadržavanje originalnoga oblika zgrada u smislu poštivanja graditeljskoga i povijesnoga značenja. Stambenu funkciju je ponekad teško zadržati budući da današnji standard stanovanja zahtijeva znatno veće i funkcionalno raznolike unutarnje prostore. Prenamjena ovakvih kuća često se izvodi u smislu prilagodbe nekim zajedničkim društvenim interesima kao što su muzejski prostori, etnološke zbirke i sl. (<http://webograd.tportal.hr/josnov/pocetnastranica/>).

Projektni zadatak koji je predmet ovog rada sastavljen je od strane vlasnika i investitora „Međimurske prirode“, Javne ustanove za zaštitu prirode iz Murskog Središća. Na katastarskim česticama broj 1695 i 1696/1 katastarske općine Lopatinec, na lokaciji naselja Frkanovec 30, u skladu s namjerom da se prenamijeni jedna od preostalih „međimurskih hiža“ za potrebe svojih djelatnosti, formiran je projektni zadatak za rekonstrukciju postojeće kuće s gruntništem i popratnim objektima u skladu s novom funkcijom. Predviđena namjena glavne zgrade je „hiža za umjetnike“ (engl. *artist-in-residence program*) koja uključuje i vanjske

---

¹ „međimurska hiža“ – stara kuća, građena od debla hrasta lužnjaka i topole te trstike i ilovače koja se mijesila s piljevinom ili smrvljenom slamom. Zid se premazuje ilovačom pomiješanom sa slamom, a kad se ovaj sloj osuši kuća se zagladi i oliči bijelim vapnom. Krov je izveden od šopova slame. Okviri prozora i vrata obojeni su življim bojama, crvenom, plavom ili zelenom, zabat je izrezbaren, a ponekad i oslikan. Manje „hiže“ imaju kuhinju, samo jednu sobu i staju, dok veće imaju po dvije sobe razdijeljene kuhinjom. U prednjoj, većoj sobi stanovala bi obitelj, a u stražnjoj služavka. Podovi kuće su zemljani u predsoblju i kuhinji te od hrastovih dasaka u sobama.

² „brajde“ – vinograd, sastavni dio tradicionalnoga seoskoga dvorišta, najčešće kvadratnoga tlocrtnoga oblika, služi za okupljanje i druženje, kao vanjski prirodno natkriveni prostor.

interpretacijske prostore prirodnih vrijednosti gornjeg Međimurja. Unutar postojećih gabarita zgrade potrebno je organizirati prostor za spavanje gosta (do dvije osobe), radni prostor za pisanje i drugo umjetničko stvaranje, sanitarni čvor te manju čajnu kuhinju (Međimurska priroda, 2016.).

„Međimurska priroda“ kao investitor pokazuje vrlo visoku svjesnost o potrebi zaštite kulturno-umjetničko-povijesne baštine te prihvaća zadržavanje glavnih elemenata ruralne arhitekture razdoblja iz kojeg zgrada potječe. U skladu sa suvremenim djelovanjem orijentirani su i na održivost i energetska učinkovitost.

2. Cilj, metode i hipoteza projektnog istraživanja

Ciljevi istraživanja su dvojni. Prvenstveno se želi utvrditi postoji li mogućnost rekonstrukcije stoljetnih „međimurskih hiža“ unutar postojećih gabarita a u skladu sa zahtjevima suvremenih potreba investitora te je li i u kolikoj mjeri prilikom takve rekonstrukcije moguće zadržati autohtonost i graditeljsko nasljeđe. U radu je postavljena hipoteza: „Moguće je izraditi kvalitetno arhitektonsko rješenje u skladu sa suvremenim potrebama investitora a da se pri tom poštuju svi uvjeti zaštite stoljetnih „međimurskih hiža“ kao graditeljskog i povijesnog nasljeđa, te se minimalno zadire u postojeće stanje zgrade.“

Kako bi se istražila mogućnost ostvarenja željenog projektnoga rješenja korištena je metoda relevantne teorijske i empirijske literature te ispitivanje postojećeg stanja na terenu – opus postojećih „međimurskih hiža“ i način njihovog održavanja, obnavljanja i rekonstruiranja.

Konkretno arhitektonsko autorsko rješenje kojim se prikazuje na koji je način i uz koje uvjete moguće izvesti pretpostavljenu rekonstrukciju bazira se na projektima postojećega stanja te prikazu potrebnih minimalnih intervencija u prostoru kako bi se postigla nova kvaliteta i mogućnost privođenja zgrade funkciji u skladu sa suvremenim potrebama investitora. Pri tom se nastojalo dati rješenje koje u istraživanju postojećeg opusa nije zabilježeno, a prihvatljivo je iz funkcionalnog, konstruktivnog i estetskog aspekta.

3. „Međimurska hiža“ kao izvor nacionalnoga i regionalnoga identiteta

Počeci hrvatske etnologije kao discipline isprepleteni su s nacionalnim pokretom druge polovice 19. stoljeća koji je utemeljen na romantičarskoj ideji naroda. Tu novu znanost nazivaju *narodoznanstvo* tj. „znanost o narodu“, a seljačku kulturu smatraju izvorom nacionalnoga identiteta, dok se aristokratsku kulturu smatra odnarođenom - pod utjecajem

stranih kultura. Etnologe, šira javnost, pa i dio akademske javnosti, dominantno prepoznaje kao istraživače povijesnih oblika seljačke kulture (Čapo i Gulin-Zrnić, 2013.).

Narodna kultura je na taj način poistovjećena s kulturom seljaka i nižih društvenih slojeva. To je kultura svakodnevnoga života seljačkih zajednica u specifičnim regionalnim i nacionalnim povijesno-ekonomskim uvjetima (Rihtman-Auguštin, 1984.).

U tom kontekstu „međimurska hiža“ je graditeljsko nasljeđe seoskih naselja najsjevernijeg područja Republike Hrvatske, Međimurja - prostora između rijeka Mure i Drave, s početka 20. stoljeća, a odraz je stila gradnje i uvjeta stanovanja karakterističnoga za područje i vrijeme u kojemu je nastala.

U današnjem međimurskom selu mogu se pronaći tri povijesna tipa kuće. Najstariji tip seoske kuće koji datira od početka 20. stoljeća pokriven je raženom slamom, temeljen na nabijenoj glinenoj zemlji, konstrukcije drvene i zidane nepečenom glinom, ožbukani ilovačom pomiješanom s pljevom od žitarica, strop podaskan na nosive grede, pod od ilovače pomijašane s dlakom i pljevom. Poslije 2. svjetskog rata takvih je kuća bilo po desetak u svakoj ulici (Sabolić, 2015.).

Danas je nekoliko desetaka takvih kuća ostalo u cijelom Međimurju. Ovisno o načinu korištenja i održavanja velike su razlike u zatečenom stanju – od derutnih, ruševnih do u detalje obnovljenih i rekonstruiranih. Većina ih je u privatnom vlasništvu, s različitom razinom poštivanja graditeljskog nasljeđa i tradicije.

Terensko istraživanje provedeno na području gornjega Međimurja rezultiralo je uočavanjem bitnih razlika u „tretiranju“ tradicionalnih „međimurskih kuća“. U području šireg područja oko Svetog Martina nalazi se nekoliko takvih kuća. Neke od njih brižno su obnovljene. U povijesnom „štihu“, ali za novu namjenu – kuća za odmor, pronađena je vrlo kvalitetno obnovljena kuća u blizini kapele Svete Margarete, prikazana slikom 1. Na postojećim starim temeljima, unutar povijesnih gabarita zgrade, zadržavajući postojeću drveno-zidanu konstrukciju te „žbukanje“ blatom, tradicionalnim stilom stolarije – prozora i vrata, kuća je izuzetan primjer ulaganja u održavanje postojećega, ali uz prilagodbu namjene – umjesto prostora za stanovanje prilagođeno je kući za odmor. Moguće je zaključiti da ovakvom obnovom i ulaganjem u očuvanje tradicije, ipak, nije moguće odgovoriti zahtjevima stanovanja koji su postavljeni, ili koje si sami postavljaju, suvremeni čovjek i obitelj. Slikom 2. prikazana je vrlo slična kuća, u neposrednoj blizini prethodno analizirane, međutim, napuštena i tek minimalno održavana, koja predstavlja dobar potencijal za zadržavanje povijesno nasljeđenih karakteristika i materijala, uz pomnu adaptaciju i privođenju namjeni.

Slika 1. Međimurska hiža –obnovljena;
namjena: kuća za odmor

Izvor: fotodokumentacija autora

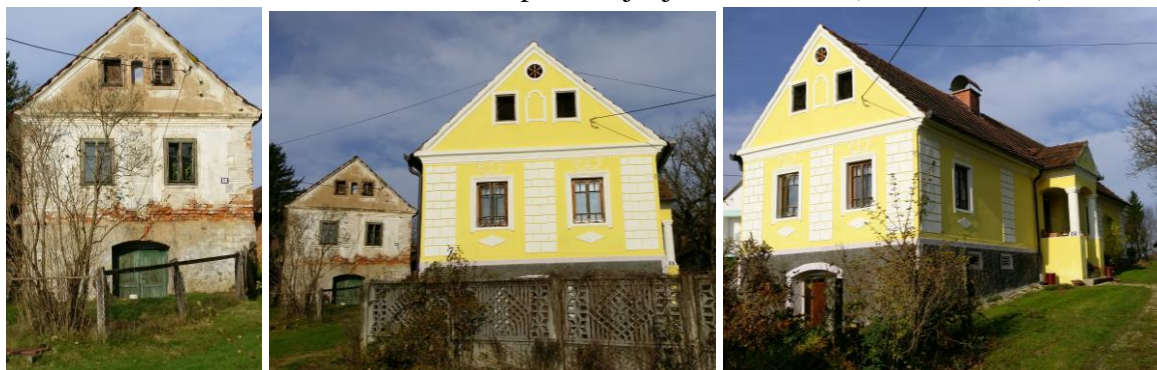
Slika 2. „Međimurska hiža“ – napuštena,
minimalno održavana

Izvor: fotodokumentacija autora

Obilaskom okolnih naselja (Mursko Središće, Sveti Martin na Muri, Kapelšćak, Grabrovnik, Gornji Hrašćan, Črečan, Pušćine i dr.) vidljivi su različiti pristupi obnovi i rekonstruiranju stoljetnih zgrada „međimurskih hiža“. Prva skupina su napuštene, ruševne, s natpisom „na prodaju“, koje vabe za što hitnijom intervencijom. Druga skupina su kuće koje se i danas koriste u stambene svrhe, uz zadržavanje prvobitnih gabarita zgrade i načina stanovanja, tek djelomično obnavljane u najnužnijim slučajevima što se prvenstveno odražava na izmjenu pokrova zgrade. Slamnati pokrov na većini zgrada zamijenjen je pokrovom crijepom, u ponekim slučajevima čak i valovitim salonitnim pločama, u skladu s ukusom ili financijskim mogućnostima vlasnika. Treća su skupina kuće u koje je uložena volja i novac kako bi se sačuvalo graditeljsko nasljeđe i stvorio prostor najčešće nove namjene – etnokuće, etnomuzeji, privatne kuće za odmor i sl. Primjer kontrasta je pronađen u selu Črečan, gdje jedna do druge stoje kuće prikazane u kolažu fotografija na slici 3. Na obnovljenoj kući nedostaje samo slama!

Slika 3. Kontrast u Črečanu – napuštena, neobnovljena kuća (s lijeve strane)
i rekonstruirana, prenamijenjena etnokuća (s desne strane)

Izvor: fotodokumentacija autora

4. Zatečeno postojeće stanje – arhitektonsko nasljeđe stambene namjene

Na slikama 4., 5. i 6. prikazano je postojeće stanje zgrade na lokaciji Frkanovec 30, koja je tema obrade ovog rada – tradicionalna „međimurska hiža“.

Slika 4. „Međimurska hiža“ - postojeće stanje

Izvor: fotodokumentacija autora

Postojeća građevina i prostor na predmetnoj parceli nije na listi spomenika kulture Međimurske županije, te formalno-pravno nije zaštićena pa u tom smislu ne podliježe Zakonu o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (Zakon o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara).

Činjenica je da se radi o vrijednom povijesnom segmentu naselja Frkanovec. Zgrada građena prije 100-tinjak godina u tradicionalnoj maniri, svojim skladno izbalansiranim dimenzijama i mjerilom, karakterističnom prostornom organizacijom, opremom i detaljima u unutrašnjosti građevine predstavlja jedan od rijetko očuvanih izvornih primjera povijesnog ambijenta nesumljivih kulturno-spomeničkih i etnografskih vrijednosti. Ostale su očuvane sve bitne karakteristike specifične za ovu tipologiju tradicionalnih stambenih građevina (Mišljenje Konzervatorskog odjela u Varaždinu).

Postojeća „međimurska hiža“ stambenog je karaktera, prizemnica, djelomično podrumljena, s hladnim tavanom. „Hiža“ je prostorno organizirana na sljedeći način: „ganjek“³ (s istočne strane), „prva hiža“⁴ (prostorija orijentirana prema ulici, s južne strane), „kuhnja“⁵ (prema zapadu) te „komora“⁶ (prema sjevernoj strani). Podrumski dio je prostor spremišta, niske stropne konstrukcije i s neovisnim, vanjskim prilazom (<http://korentd.weebly.com/me273imurski-rje269nik.html>).

---

³ „ganjek“ – ulazni prostor, odnosno predprostor „međimurske hiže“; u prvoj varijanti otvoren, a kasnije uobličen kao zatvoreni prostor.

⁴ „prva hiža“ – prednja soba u „međimurskoj hiži“, ima funkciju boravka članova obitelji, predstavlja prostor cjelodnevnog boravka i spavaće funkcije, najčešće orijentirana na uličnu stranu.

⁵ „kuhnja“ – kuhinjski prostor „međimurske hiže“, smješten u središnjem dijelu zgrade s funkcijom današnje kuhinje; prostor za spremanje i konzumiranje hrane.

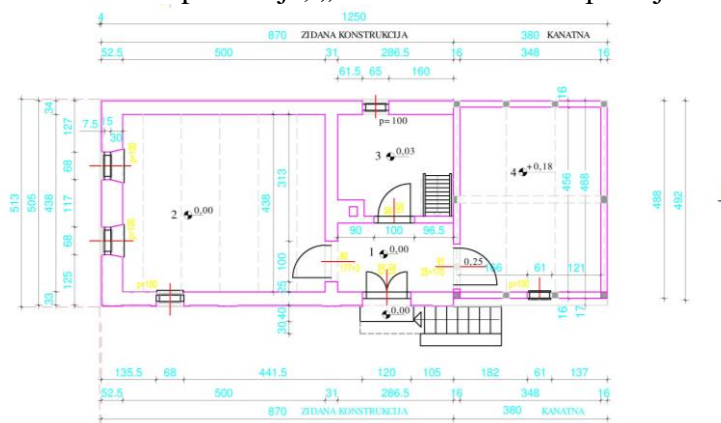
⁶ „komora“ – prostorija u „međimurskoj hiži“ predviđena za smještaj namirnica, odlaganje i spremanje hrane, smještena najčešće prema unutarnjoj, gospodarskoj strani dvorišta, izrađena od drvenih vanjskih pregrada, nižeg stropa.

Slika 5. Pročelja JZ i JI; „međimurska hiža“– postojeće stanje

Izvor: Arhitektonski projekt postojećeg stanja za građevinu „Turistička kuća“ Frkanovec

Slika 6. Tlocrt prizemlja; „međimurska hiža“- postojeće stanje

Izvor: Arhitektonski projekt postojećeg stanja za građevinu „Turistička kuća“ Frkanovec

5. Prijedlog arhitektonskog rješenja – rekonstrukcija

Predmetna stambena zgrada opravdano je prepoznata kao kvalitetni potencijal kojega je relativno jednostavnim sredstvima moguće privesti novoj funkciji na način kojim će zadržati sve svoje primarne povijesno oblikovne kvalitete. Uvođenjem nove namjene moguće je kvalitetno reafirmirati izvorne vrijednosti i udahnuti zgradi „novi život“ koji će osigurati korištenje postojeće zgrade te ju trajno očuvati kao materijalni dokaz majstorskoga umijeća i visoke razine tehničke kulture društvene zajednice u vremenu njegovog nastanka. Prilikom izrade arhitektonskoga rješenja za rekonstrukciju postojeće građevine potrebno je voditi brigu da se svi elementi konstrukcije i završnih obrada obnavljaju u svom izvornom obliku materijala i tehnologije, uz izbjegavanje suvremenih materijala (cement, beton i sl.) gdje god je to moguće i opravdano (Mišljenje Konzervatorskog odjela u Varaždinu).

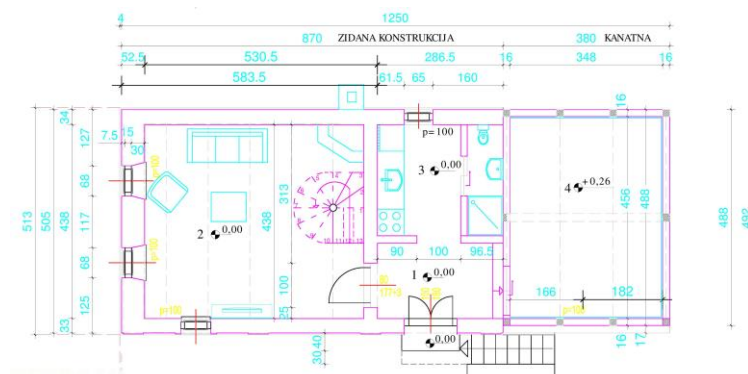
Na slikama 7. i 8. predočeno je arhitektonsko rješenje „hiže za umjetnika“ u prikazima pročelja te tlocrta prizemlja i potkrovlja projektirane zgrade. Iz predočenog je vidljiva intervencija prvenstveno u uključivanju tavanškog prostora u središnjem dijelu zgrade u korisni prostor zgrade na način da se na dijelovima zgrade iznad „komore“ i „prve sobe“ predviđa rušenje postojeće međukatne konstrukcije čime se postižu kvalitetnije svjetle visine prostora, ali i ambijentalno zanimljiv pogled na podgled krovišta. Takav prijedlog ne obuhvaća rušenje drvenih stropnih greda koje se sa posebnom brižnošću predlažu za obradu i izlaganje oku promatrača i korisnika unutarnjeg prostora zgrade. „Prva soba“ u suvremenom kontekstu predstavlja sobu za dnevni boravak, „komora“ umjetničku sobu za kreativni rad s pogledom na okoliš kroz nove staklene pregrade koje su zamijenile drvenu oplatu (uz zadržavanje konstruktivnih drvenih dijelova vidljivima), „kuhinja“ postaje čajna kuhinja i zasebno projektirani prostor osobne higijene. Ulaz u zgradu i dalje ostaje „ganjek“. Ostakljivanje prostora „komore“ nameće se kao suvremeno rješenje kojim se svi tradicionalni nosivi dijelovi ostavljaju vidljivima. Postiže se dvojna transparentnost – izvana prema unutra, te iznutra prema van. Projektirane staklene stijene uporište imaju na podrumskim nosivim zidovima i neovisne su od drvene konstrukcije prizemlja kojoj je tijekom godina znatno narušena nosiva uloga. Istovremeno na taj se način ne stvaraju novi otvori na zgradi koji bi bili neprimjereni i neusklađeni s tradicionalnom geometrijom i stilskim oblikovanjem „međimurske hiže“.

Slika 7. Pročelja SI i JI; „hiža za umjetnika“ – projektirano

Izvor: autorsko arhitektonsko rješenje

Slika 8. Tlocrt prizemlja i potkrovlja; „hiža za umjetnika“- projektirano

1-ulazni prostor 2-dnevni boravak 3-čajna kuhinja+sanitarni čvor 4-kreativna radionica
5-spavaća soba (galerija)

Izvor: autorsko arhitektonsko rješenje

6. Rasprava

Iz predloženoga arhitektonskoga rješenja vidljivo je da je uz minimalne zahvate u pogledu rekonstrukcije koji se odnose prvenstveno na organiziranje mokroga čvora (sanitarni čvor za osobnu higijenu korisnika prostora) i korištenje dijela hladnog tavana kao galerijskoga stambenoga potkrovlja s prostorom za spavanje za dvije osobe, unutar tradicionalne „međimurske hiže“, moguće zadovoljiti suvremene potrebe u skladu s projektnim zadatkom investitora, uz maksimalno uvažavanje postojećeg stanja.

Arhitektonski pristup kojim se odabire uvažavanje povijesnoga i graditeljskoga nasljeđa, te se u svrhu zadovoljavanja suvremenih funkcionalnih potreba ulazi u rekonstrukciju (sanaciju, adaptaciju i prenamjenu) postojeće zgrade prilagođavajući je novoj funkciji u “starom ruhu”, put je koji omogućava potpuno prihvatljivo arhitektonsko rješenje u skladu s projektnim zadatkom. Pri tom je tradicionalna izgradnja poštivana u maksimalnoj mjeri, a da se pritom nije izgubilo arhitektonsko rješenje, već naprotiv, ono se dobilo, na dodatnoj kvaliteti i autohtonosti. Zamjena drvenih vanjskih pregrada velikim ostakljenim površinama ostavlja dojam sinergije staroga i novoga, pri tom zadržavajući vidljive nosive drvene elemente na pročeljima zgrade, ali ne skrivajući suvremene građevinske intervencije.

7. Zaključak

Metodom relevantne teorijske i empirijske literature te pronalaženjem i analizom izvedenih sanacija/obnova/rekonstrukcija/adaptacija/prenamjena/revitalizacija postojećih „međimurskih hiža“ na primjerima pronađenim terenskim ispitivanjem na području gornjega Međimurja stiče se uvid u postojeće stanje, dok je predloženim idejnim rješenjem za lokaciju Frkanovec

30 izrađen idejni projekt na tragu najkvalitetnijih rekonstrukcija, uz dodatak suvremenih elemenata u skladu s novom funkcijom zgrade.

Radom je potvrđena hipoteza: „Moguće je izraditi kvalitetno arhitektonsko rješenje u skladu sa suvremenim potrebama investitora, a da se pri tom poštuju svi uvjeti zaštite stoljetnih „međimurskih hiža“ kao graditeljskog i povijesnog nasljeđa, te se minimalno zadire u postojeće stanje zgrade.“

U daljnjim razradama moguće je, i bilo bi zanimljivo, razraditi financijski obračun i predočenje troškova izvedbe projektirane rekonstrukcije te je usporediti s financijskim obračunom za novogradnju sličnih parametara izgradnje. Time bi se potencijalnim investitorima u rekonstrukciju starih zgrada predočila isplativost ulaganja te i na taj način pokušalo utjecati na očuvanje naše kulturno-povijesno-graditeljske baštine. Investitori često neopravdano i olako ruše stare zgrade, ne prepoznavajući bogatstvo nasljeđa, a istovremeno se bojeći velikih iznosa mogućega ulaganja.

Literatura

1. Moje malo Međimurje. <http://webograd.tportal.hr/josnov/pocetnastranica/> (29.09.2016.)
2. Međimurska priroda (2016). Projektni zadatak Uređenje interijera Hiže u Frkanovcu, Arhiva Međimurske prirode, Križovec.
3. Čapo, J.; Gulin-Zrnić, V. (2013). Hrvatska svakodnevnica etnografije vremena i prostora. Zagreb, Institut za etnologiju i folkloristiku.
4. Rihtman-Auguštin, D. (1984). Struktura tradicijskog mišljenja. Zagreb, Školska knjiga.
5. Sabolić Lj. (2015). Deda, ti to zmišljaš?. Kotoriba, vlastita naklada.
6. Zakon o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara. NN 69/99, 151/03, 157/03, 100/04, 87/09, 88/10, 61/11, 25/12, 136/12, 157/13, 152/14, 98/15.)
7. Mišljenje Konzervatorskog odjela u Varaždinu, Uprave za zaštitu kulturne baštine, Ministarstvo kulture Republike Hrvatske, Klasa:350-05/04-01/08, Urbroj:532-10-1/27-04-2, Varaždin. (26.08.2004.)
8. Međimurski rječnik - stari zanati i običaji u Međimurju. <http://korentd.weebly.com/me273imurski-rje269nik.html> (29.09.2016.)
9. Arhitektonski projekt postojećeg stanja za građevinu „Turistička kuća“ Frkanovec, investitora Međimurske županije, lokacija Frkanovec 30, k.č.br. 1695 i 1696/1, k.o. Lopatinec, projektant Lorand Klemenčić, d.i.a., br.th.dn. 07-03, datum 09.2003.